

DE LA RERAGUARDA AL FRONT LLETRES AL MEU GERMÀ

VIII

Estimat Pere:

L'espectacle extraordinari viscut en la tarda d'abans d'ahir amb motiu de la desfilada a honor dels combatents de les Columnes Internacionals que per virtut de la decisió del Govern de la República han estat llicenciats de l'Exèrcit, serà el meu tema d'aquesta setmana.

L'avinguda del 14 d'abril, de Pedralbes al Passeig de Pi i Margall, oferia un aspecte més que animadíssim. Per la multitud de persones aplegades i per l'entusiasme que palesaven, hom recordava intuitivament altres grans manifestacions esdevingudes històriques i que per la seva magnitud i ordre ens han classificat com a un poble sense parió i, certament que és així; els catalans, amb tots els nostres defectes, tenim qualitats excel·lents; envejades pels qui — per no ésser-ho — no les posseeixen. És cosa difícil l'explicar, de manera que la imatge viscuda sigui fidelment reflexada, per a coneixement dels que foren absents i en unes ratlles, com era i què significava aquell gran aplec. Sincer amb la pròpia opinió, et diré si, que aquelles frases estereotipades de la pluja i catifa de flors, sino haguessin estat tan gastades, seria ara, una avinentesa escaient per a usar-les. Era impressionant veure realment ço que solament havíem vist en revistes i atribuït al Nord-Amèrica, el que coincidint amb la desfilada des d'uns avions estant, i, dels terrats de les cases altes, eren llençats centenars de milers de blanques paperes que contenien afectuoses frases de salutació i de comiat, era de bo de bo, corprenedor veure aquell núvol movedís que lluitava amb els raigs del Sol que anava a la posta; el veure com en plena tardor és possible acoblar tants i tants ramells de flors que, exuberants, en braços dels que partien exhalaven el millor perfum, juntament amb les que llençades al seu pas, formaven amb el verd de les fulles i el blanc dels papers ja esmentats, una catifa multicolor i imprevista en tot el llarg del camí.

Aquest és però, acompanyant-hi la multitud aplegada, l'aspecte material de l'homenatge i no precisament el més interessant, sinó que el millor, és la part sentimental i que jo fragmentàriament he presenciat.

El públic, ed la seva majoria, era compost de dones i infants i també d'homes d'edats no compreses en les mobilitzades; era, certament, un públic de reraguarda en temps de guerra i hom remarcava extraordinàriament l'absència de la joventut masculina que amb tanta proporció contribuïa a la brillantor d'aquelles altres manifestacions més amunt al ludi-

des. Els aplaudiments i els visques, eren espontanis, com espontànies eren les besades i les abraçades que els infants i també les dones els prodigaven i el que corprenia de debò, era el veure aquells homes que reflexaven una fortitut física envejable, de rostres bruns, rossos i de tota mena, i en els ulls dels quals unes llàgrimes autèntiques d'emoció i de joia, espurnejaven; fou, sincerment, un espectacle emocionant.

I bé, tot això perquè fou? Jo et diré, francament, la impressió que vareig copiar-ne. Barcelona es llençà a la manifestació com volent exterioritzar als ulls de tot el Món, una vegada més, la seva condició de poble major d'edat, de poble culte, de poble patriota i de poble cortès; en síntesi, exterioritzavem a plé pulmó la nostra condició de *ca-la-lans*; condició de la que sense falsa modestia, sempre, sempre, ens havem de vanagloriar. Jo estimo el sacrifici dels braus lluitadors vinguts espontàniament d'arreu del món a lluitar a casa nostra per i per a la llibertat i per això considero merescuda aquesta manifestació que, ensems que palesadora de la nostra confiança en un demà victoriós que aconseguirem amb el nostre exclusiu esforç, ho era també de reconeixença a una aportació que no pot ésser recompensada únicament de manera material; «hi ha coses que amb diners no poden pagar-se»; la frase és axiomàtica, però jo et diré, sense minva d'aquell agraïment que t'esmentava, que nosaltres havem estat uns bons pagadors; havem realitzat un acte que formarà part d'una mena d'antologia de manifestacions que han ajudat a acreditar a Miguel de Cervantes com a un excel·lent observador i bon profeta, en escriure aquella nota: «Barcelona, archivo de la corte-sia...»; diem-ho sense pretensió, però convençuts de posseir la veritat: el poble de Barcelona, el poble de Catalunya és un poble admirable!

Si el que t'he descrit ha estat amb motiu d'haver entrat en una nova fase — possiblement — de la lluita, què és el que passarà, quan tinguem de celebrar la victòria? Jo crec, formalment, que els que presenciaren la gran desfilada sota l'Arc de «l'Etoile» a París, aviat farà vint anys, haurien de venir a veure-ho per a convèncer-se que el nostre poble avantatge en l'aspecte de l'estètica, com en altres, al gran poble de França, llatí com el nostre, aureolat de perfecció en el gust i, per sobre de tot, de patriotisme. Tant de bo sigui això tot l'aviat que voldria el teu germà,

RAMON

30 d'octubre del 1938.

El nou President de Colombia bon amic de Catalunya

Després de 45 anys d'hegemonia pseudoconservadora en la vida social i política la sobirania nacional a Colòmbia deriva des del 1930, per l'òrgan escaient democràtic, que és el Parlament, vers el comprensiu descabellament, a la moderna, del liberalisme republicà, que en el complex i estratègic art de governar, vol dir, a judicar objectivament pel fet colombià, fer rutllar, en una convivència circumstancial i progressiva, a base de temes concrets i immediats, elements que no es senten mutuament contradits, en quant al sentiment democràtic de la pàtria els agermana. Aquest disc assenyala: del centre dreta fins al possibilisme socialista adherit a la segona internacional.

L'elecció d'Eduard Santos, ni demagog plebeitzant ni dictatorialista filototalitari, per a President de la República de Colòmbia, és una expressió social i política, prou simptomàtica per a no deixar de reflexionar-hi precisament en aquests moments, en què en el territori actual i estricte de l'antiga Metròpolis sembla orientar-se amb encert l'ibero-americanisme.

Capdavanter Eduard Santos de l'opinió liberal colombiana és un coneixedor de la realitat viva peninsular naturalment federalista. Aquest coneixement li consent estar documentat, polític equidistant com és, realitzador de mena, no es contradiuen la mesura en l'acció i la profunditat del patriotisme, de com no és per exclusiu fenomen d'impulsio primària i bàrbara, que resten consolidats el règims renovadors i medul·larment civils; sap que, al nostre país, no arrela sinó el que, respectant la diversificació lliurament matitzada i consentida d'idees i de sentiments, ret, part d'enllà de tot truculent proselitisme, sincer i efectiu fervor, positiva i autèntica aportació de treball a la convivència democràtica a condició, unànimement demanada pel poble, de què mai en cap sentit resti traïda l'essencial vigoria independentista de la pàtria; i, perquè coneix el President Santos la idiosincràsia peninsular, i amb ella la combativa maduresa federalista i social que l'empeny, és conscient de l'impuls alliberador del nostre poble i està plenament al seu costat com a expressió legítima i veritable de la sobirania democràtica sense la qual és incomprendible la República.

JOSEP M.^a DE SUCRE.

LA DURADA DE LA VIDA

Per si la gent va adonant-se que allò tan repetit: «Abans la gent vivia més», «En altres temps hom vivia millor», són vuits i nous, i cartes que no lliguen. En l'actualitat vivim més i les condicions materials de vida d'un menestral, en països normals al qual no manqui feina ben pagada, superen de molt les que varen conèixer els Carolingis o els Tudor. Quant a l'existència humana afirmen les estadístiques que el promedi actual excedeix de deu a vint anys el que acusaven les xifres d'ara fa una centúria.

Cert que hi ha excepcions. Abundant encara la mortalitat prematura, però la Ciència la va reduint cada dia més, i, alhora, van deixant de registrar-se les freqüents i terribles epidèmies de l'antigor. També és cert que, fins a les capitals més sumptuoses, viuen encara milers de famílies tal i com vivien els nòmades del Neolític. Però aquesta és una obra d'higienització social que s'acemplirà bon punt la Bèstia Capitalista sigui anihilada i ocupi el seu lloc una nova forma — jo no sé quina — de convivència i distribució.

En general, la gent creu viure prou. Parlen a qualsevol jove d'allò que farà quan tingui vuitanta anys. Indefectiblement, us dirà que no voldria pas arribar-hi. En realitat, els únics que anhelan arribar a vuitanta anys són els qui en tenen setanta-nou.

Que el món no s'interessa per a perllongar la vida ho palesa l'hostil rebuda que ha merescut de l'Acadèmia de Ciències de Cleveland un descobriment del professor Bancroft, professor de Química a la Universitat de Cornell. Aquest home de laboratori havia trobat la manera d'eixamplar els nostres dies mitjançant petites dosis de rhodonita de sodi. Però els seus col·legues, no tan sols no donaren importància al descobriment, sinó que l'increparen i la sessió va aixecar-se adoptant com a conclusió: «Que la vida mitja de l'home actual no val la pena d'ésser viscuda i, per tant, importa que els savis prescindixin de tot assaig de perllongació artificial.»

Ben mirat potser tenen raó els acadèmics pessimistes de Cleveland. Si ha de durar molt l'espectacle de la vida del món, supeditada a les criminals apetències de certa gent massa coneguda — amb guerra, prostitució, esclavatge econòmic, odis de raça i pinxeria internacional — ja fem prou i massa de suportar la cinquantena d'anys que, en números rodons, ens adjudiquen els darrers estudis demogràfics; Si al món regnessin, de debò, la Justícia, la Llibertat i la Fraternitat, fóra una altra cosa. Per mi, aleshores, la tranquil·litat d'esperit ens permetria abastar els anys dels patriarques bíblics, sense necessitat de rhodonita de sodi.

JOSEP M.ª FRANCÉS

Les vel·leïtats humanitàries de Lord Halifax, tenen una sola aplicació per a arranjar la tragèdia d'Espanya: fer retirar efectivament tota intervenció estrangera

LA MORT

Per EMILI BAUDIN

(Vegís «Abil» núms. 5, 6, 8 i 9)

III

ENERGIA LATENT EN RECERCA D'APARELLS ADEQUATS

Ja hem dit que el cos humà és una màquina ultra-sensible que recull tota mena d'impressions i a la millor hi ha un cervell que està especialment disposat per la seva textura i més encara en certs moments psicològics, de recollir, les seves neurones, aquelles vibracions molt més subtils encara que les que componen el so, els colors i la llum, vibracions que són en nombre de molts i molts milers de milions per segon, i aquestes vibracions, recollides per les neurones d'un cervell, les protuberàncies del qual són disposades en un moment

donat a donar forma concreta a aquestes impressions, i quan més ben disposades són aquestes protuberàncies i millor encara si ho són totes, tenim aleshores ço que vulgarment se'n diu un moment d'inspiració, i aquesta inspiració fa que moltes vegades les idees prenen forma en la nostra ment i donen lloc a moments d'èxtasi que la ciència sol considerar propis de cervells malaltissos i que les religions consideren propis dels sants.

Es tracta, més que res, del do d'abstracció que alguns homes havien aconseguit amb llur dalit d'un màxim perfeccionament pel qual menyspreaven tots els goigs d'aquesta existència terrena.

Es dirà també, potser, en sentit materialista, que si hom mor, moren també totes les seves energies, els seus pensaments, etc.

Direm que una flor que deixa anar una aroma exquisida, també se'n pot sentir l'olor baldament ja no hi sigui la flor. Que l'olor, així com la claror, si bé minva

amb la distància, que amb un aparell prou sensible hi hauria possibilitat de recollir-les i augmentar-les com succeeix amb els sons tramesos i ampliat pels altaveus de la ràdio.

Diem, doncs, que aquesta energia latent, o bé diverses energies conjuntes, assimilades en un moment donat per cervells predisposats i actuant conjuntament, poden donar lloc a formes aparents i fins i tot reals en ajuntar-se, si bé en raríssimes ocasions, elements dispersos per l'espai. Heus aquí una explicació lògica de les aparicions de sants i dels fenòmens i materialitzacions de l'Espiritisme.

Sabem també que si una persona pot rebre en part el pensament d'altri a despit de la distància (cas molt corrent en la vida quotidiana), que també hi ha persones que tenen aquest do molt més desenvolupat i que fins i tot tenen el do de sotmetre altri a la seva voluntat.

Direm que no té res d'estrany que un

home que tingui aquest do, que reb l'ajut d'influències psíquiques molt superiors, d'una potència o potències anímiques molt grans, que pugui arribar a fer coses extraordinàries, invertebrals i que per tant, si bé és possible que també hi hagi quelcom d'afegit per la llegenda, no ens hem pas de sorprendre massa dels diguem-ne miracles atribuïts a Jesús i a d'altres sants de diverses confessions.

Ressuscitar un mort és del tot impossible en casos generals, però sabem que amb la *drenalina* s'ha aconseguit retornar-ne a la vida. No ens cal parlar de la respiració artificial, ni del calor ni de l'electricitat, mitjans emprats sovint per a fer revivre els ofegats. Cal tan sols que la sang no estigui freda del tot i que l'organisme no hagi entrat en descomposició, però les resurreccions atribuïdes a Jesús no són pas impossibles.

(Seguirà)